

Idees per a un periodisme de pau en una atmosfera d'escalada armamentista i de guerres obertes

No hi ha guerres bones ni pobles que les demanin. Potser hi ha governants que ho neguen i s'embarquen en operacions bèl·liques o escalades armamentístiques que obren el camí a la guerra amb la pretensió d'actuar pel bé de la seva comunitat, poble, nació o federació de nacions, però els resultats, les morts i les destruccions ho refuten tossudament.

Un periodisme compromès amb la humanitat, per molt rigor que apliqui en la feina, defensa la vida, i això requereix desplegar un treball que afavoreixi la pau, que contribueixi a desescalar las agressions entre els contendents i, arribat el cas, que ajudi a aconseguir alts el foc i a l'establiment de diàlegs i negociacions per resoldre els conflictes de forma no violenta.

L'informe de Lafede i Mèdia.cat «[Els mitjans davant del projecte de remilitarització d'Europa](#)» (novembre 2024) mostra que la majoria dels articles analitzats donen la guerra per «inevitable», gairebé com un fenomen natural; presenten la remilitarització com a única via possible de seguretat; escatimen el debat polític sobre les alternatives, i prescindeixen de considerar les víctimes que causarien noves guerres.

Per tot això, en l'atmosfera armamentista del present, en particular, promoguda per nombrosos representants governamentals i alts càrrecs institucionals, exposem els següents suggeriments:

1 Evitar titulars que simplement exposin declaracions d'autoritats que contribueixen a crear o augmentar el clima bel·licós.

Innegablement hi ha persones que fan declaracions guerreres, però això no implica que hagin d'ocupar el lloc privilegiat del titular per molt llaminereres que semblin, perquè hi ha el perill que una part del públic no qüestionin la seva lògica, sinó que estigui inclinada a seguir-la.

Tampoc cal fer propi el seu vocabulari alarmista. Hi ha termes més ajustats i són millors els titulars que deixen la porta oberta a la negociació o a la desescalada o que donen oportunitats a la pau, per imperfecta que sigui.

2 Cal empaquetar les declaracions que retraten les posicions militaristes o bel·licistes

Perquè no es desqualifiquen per sí mateixes. És bona idea acompanyar-les i subordinar-les a elements (dades, valoracions o anàlisis) que les qüestionin.

3 Evitar informacions que sembrin el pànic o la por entre la població

No són sentiments que ajudin a buscar sortides constructives a les crisis, sinó que aboquen a la desesperació i la presa de mesures, com la guerra, que enceguen la raó pròpia i impedeixen comprendre cabalment els entrellats conflictius.

4 Qüestionar les suposades amenaces exteriors o la seva dimensió

És habitual entre analistes, estadistes i militars augmentar o inventar amenaces. A vegades per fins electorals, a vegades per escapar de crisis internes, a vegades per afavorir la indústria militar o a vegades per competir per un lloc entre les potències internacionals.

5 Mostrar com les guerres són un producte d'estratègies

Tret d'excepcions, no són productes de persones boges, sinó de persones poderoses que posen en pràctica estratègies al servei de grups que privilegien els seus interessos per sobre de la vida d'altres, encara que ho emmascarin.

És rellevant mostrar qui hi té interessos econòmics, qui lliura una guerra pel control de recursos naturals, o qui persegueix objectius geoestratègics per dominar o fer-se amb una part del pastís del planeta.

6 És just presentar el dolor de les víctimes de les guerres, però no és necessari furgar en les ferides ni difondre l'ànim de venjança

No cal augmentar el sofriment ni transmetre les expressions que demanen ven-

7 No cal esbombar declaracions a favor de crims contra la humanitat

O que promoguin o justifiquin vulneracions dels drets humans o atemptin contra el dret a la vida. Tot i que és necessari comunicar que tals declaracions han tingut lloc, la idea principal de la peça informativa ha de ser-ne la condemna o la desautorització.

8 Visibilitzar la distensió com a alternativa a la dissuasió armamentista

Pensar que l'amenaçador potencial deixarà d'atacar perquè l'amenaça de la resposta és més destructiva, ens acosta més a la destrucció mútua. Per contra, la reducció mútua de les amenaces aplanarà el camí al diàleg, la distensió i la cooperació.

9 No perdre de vista el perill nuclear

Existirà mentre hi hagi arsenals atòmics.

10 Posar llum sobre les repercussions dels increments de despesa militar

Hi ha càrrecs que admeten que altres partides pressupostàries seran perjudicades, les socials entre elles, però n'hi ha que ho neguen. Cal revelar què hi ha del cert en cada cas, per descomptat, de forma fonamentada.

11 Informar pot servir per mobilitzar socialment

Presentar les campanyes pacifistes com a perdudes d'entrada és segur que no les ajuda. Oferir reiteradament horitzons empantanegats o sense alternatives, desincentiva la mobilització, la qual cosa deixa les mans més lliures als guerreristes.

12 Llegir, estudiar i cercar perspectives diferents i alternatives a les de les elits occidentals

Dotar-se d'una comprensió coherent sobre el desenvolupament de les crisis presents permet protegir-se tant dels errors, com de les falses informacions i dels intents de manipulació.

Les autoritats occidentals estan fortament condicionades pels grups més potents, però és la vida la que ha d'estar al centre del neguit i de la informació. Les alternatives a la seva visió, si més no, preparen per mantenir l'esperit crític davant del doll discursiu que emana de les instàncies oficials.

Les organitzacions pacifistes de la societat civil del Sud i del Nord global elaboren regularment balanços de conjuntura, anàlisis de conflictes o de polítiques d'armament, i proposen alternatives coherents en direcció inversa a la deriva dominant a Brussel·les i a tantes capitals europees. No és mala idea aprofitar els seus recursos.

Document elaborat conjuntament per **Xavier Giró Martí** i Lafede, a partir de l'informe "Els mitjans davant del projecte de remilitarització d'Europa" de Mèdia.cat i Lafede.

Diseny i maquetació: FàbricaGràfica.com

Amb la col·laboració de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

Activitat en el marc del

 Lafede.cat

 [Lafede.cat](https://www.facebook.com/Lafede.cat)

 [Lafede_cat](https://twitter.com/Lafede_cat)

 [lafedecat](https://www.instagram.com/lafedecat)

Lafede.cat – organitzacions per a la justícia global és una federació de més de 133 organitzacions catalanes que **treballa activament per aconseguir la justícia global i l'eradicació de les desigualtats a tot arreu**, a d'altres llocs del món i a casa nostra, mitjançant la cooperació al desenvolupament, la defensa i promoció dels drets humans i el foment de la pau.

mèdia.cat
observatori crític dels mitjans

 [Mediacat09](https://www.facebook.com/Mediacat09)

 [MediacatCat](https://twitter.com/MediacatCat)

 [mediacatcat](https://www.instagram.com/mediacatcat)

 t.me/MediacatCat

L'Observatori Crític dels Mitjans Mèdia.cat analitza el tractament que els mitjans de comunicació que operen als Països Catalans fan de qüestions com la violència, els conflictes polítics o socials, o l'ús del llenguatge masclista o xenòfob, entre d'altres. L'impulsa el **Grup de Periodistes Ramon Barnils**, una associació sense ànim de lucre formada per uns 200 professionals que treballa en la difusió i la defensa d'un periodisme crític, independent i rigorós i un espai comunicatiu propi.